Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 97. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ТРАВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, MAY 23, 1984 No. 97. VOL. XCI.

ДОЛЯ А. САХАРОВА НЕ ВІДОМА

Москва. — Ассошієйтед Пресс й інші агентства інформують, що доля Андрея Сахарова, відомого совєтського вченого, співвинахідника нуклеарної бомби, а тепер провідного дисидента, все ще не відома. Його дружина Єлена Боннер в телеграмі до дітей А. Сахарова у Москві повідомила, що Сахаров не повернувся до свого помешкання в місцевості Горькі, приблизно 250 миль від Москви, 7-го травня, п'ять днів після того, як він розпочав голодівку протесту проти відмови совєтських чинників видати його дружині візу за кордон на лікування.

Діти Сахарова думають, що агенти КГБ перевезли совєтського дисидента до Москви, щоб тут у місцевій клініці, очевидно засекречено, насильно годувати його.

Вміжчасі генеральний секретар французької комуністичної партії Джордж Марше повідомив пресу, що він отримав від совєтських властей інформації, що А. Сахаров знаходиться в одній із клінік біля Горького і почувається добре. Інформація Марше стоїть у гострому контрасті з повідомленням у совєтській газеті „Ізвестія", яка повідомила, що здоров'я академіка Сахарова значно погіршилося. В Римі пасербиця А. Сахарова скритикувала інформацію у французькій, зокрема лівій пресі, у якій говориться, що уряд СССР погодиться випустити Сахарова, якщо президент Франції Франсуа Міттеран погодиться опублікувати заклик про відтягнення з Европи американських нуклеарних ракет середнього засягу Першінг-2 і крилатих. „Я думаю, що такі поголоски поширюють агенти КГБ", — заявила Татіяна Янкелевіч в інтерв'ю з кореспондентом британської телевізії. Янкелевіч думає, що совєти вирішили зумисно вбити її маму і таким способом розв'язати проблему А. Сахарова. Доказом цього є дуже гостра атака совєтської преси проти Є. Боннер і її колишньої й теперішньої активности.

Західні держави протестують більше чи менше відкрито проти поведінки совєтських чинників проти Сахарова і його родини.

Починається Тиждень Української Опери в Торонто

Торонто. — Після довгої і наполегливої підготовки Тиждень Української Опери наближається до свого завершення виставами в часі від 1-го до 8-го червня 1984 року в театрі МекМілан тут, у Торонто, Канада.

Постановкою „Наталки Полтавки", „Запорожця за Дунаєм" та концертом-бенефісом із участю найкращих українських солістів, Товариство Української Опери Канади і Український Оперний Хор відзначають 10-річчя свого заснування, а рівночасно також 150-річчя заснування міста Торонто.

Український Оперний Хор має за десять років свого існування великий музичний дорібок та багато успіхів в Канаді і в ЗСА. Зокрема слава його поширилася, коли до хору під диригентурою Зенона Лаврішина прилучився відомий диригент з Києва Володимир Колесник та його дружина співачка Ганна Колесник. Перша постановка опери „Купало" Анатолія Вахнянина на заході Канади в Едмонтоні і в Торонто в 1979 році викликала щире захоплення публіки та високу оцінку канадських музичних критиків. Великим успіхом втішалася та кож і нова постановка „Запорожця за Дунаєм".

В 1982 році Український Оперний Хор здобув новий успіх прем'єрою „Кавказу" Станислава Людкевича і прем'єрою „Української Симфонії" Юрія Фіяли саме на терені Торонто. Опісля Хор мав виступи в Клівленді і Дітройті; а в цьому році в квітні українська публіка Ню Йорку мала нагоду почути Хор з його виконанням „Кавказу" і „Святочної Увертюри" Юрія Фіяли, яку він написав спеціяльно на 90-річчя УНСоюзу, на окремому Святочному Ювілейному Концерті у престижевій залі Карнеґі Голл.

Тиждень Української Опери в Торонто матиме у своєму репертуарі виконання народної опери Івана Котляревського — Миколи Лисенка „Наталки Полтавки" в днях 1-го 3-го, 6-го і 8-го червня, в якій головну жіночу ролю будуть співати Лілея Волянська і Елеонора Бербенець-Білинська, Терпилиху — Ніна Телікин та Ірина Литвин-Шурко, Петра — Павло Радковський і Михайло

Закінчення на ст. 4.

Влаштовують кобзарський табір

Парма, Огайо. — Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка влаштовує табір гри на бандурі від 5-го до 19-го серпня на пластовій оселі „Писаний Камінь" біля Клівленду, Огайо.

На курс приймається молодь у віці 13 років і дорослих початківців і тих, що вже добре грають на бандурі.

Програму вестимуть інструктори Капелі Бандуристів, на чолі з Петром Китастим. Крім гри на бандурі будуть ансамблеві заняття, спів, індивідуальні лекції та гутірки на тему кобзарського мистецтва. Для краще підготованих курсантів буде можливість теоретичних і практичних зайнять в ділянках хормайстерства, диригентури та сольового співу.

Кошт табору (включає навчання, приміщення й харчування) — 205 дол. за два тижні. Кожний учасник мусить мати свою бандуру і вміти читати ноти.

Додаткові інформації можна дістати від: Bandura Workshop, 4403 Tamarack Dr., Parma, Ohio 44134; tel.: (216) 843-8353.

ДОПОВІДЬ Д-РА О. ВОЛОВИНИ В НТШ

Ню Йорк. — Заходами Наукового Товариства ім. Шевченка тут в суботу, 26-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні, в Домі НТШ, при 63 Четверта авеню, д-р Олег Воловина з Вискансинського університету виголосить доповідь на тему: „Мовна асиміляція серед українців: сучасний стан і вигляди на майбутнє".

УСТ „Черник" добився регіонального фіналу

Дітройт, Миш. — У неділю, 20-го травня ц.р., перша дружина копаного м'яча УСТ „Черник" у своїх черговиx змаганнях за аматорську чашу Америки перемогла клюб „Серфілд Торієнс" вислідом 5:0, цим дійшла до регіонального фіналу, що відбудеться 9-го червня ц.р. Переможні голі для „Черника" стрілили Лупиніс 3 і Геніс 2.

У наступну неділю, 27-го травня ц.р. на площі „Діброва" „Черник" відбуде чергову зустріч цим разом з хорватським клюбом із Чикаґо за професійну чашу Дювара.

Д. Фасселл протестує проти обмеження висилки пакунків до СССР

Вашінгтон. — Конгресмен Данте Фасселл, демократ з Фльориди, голова комісії безпеки і співробітництва в Европі, активний учасник багатьох міжнародних конференцій у справах перегляду Гельсінкської угоди, виступив з критикою совєтського рішення про припинення висилки оплачуваних за кордоном пакунків до СССР, останній речинець висилки яких, як відомо, кінчається 31-го липня ц.р., і заявив, що це чергове потягнення совєтського уряду являється ще одним доказом непошанування Московою Гельсінкських угод, які забезпечують вільну виміну між людьми, інституціями і організаціями.

Повідомлення про припинення висилки оплачуваних пакунків до СССР від 1-го серпня ц.р., подала до загального відома совєтська установа, яка займається регулюванням зовнішньої торгівлі і поштових пересилок „Внєшпосилторг", ще в квітні, але з наближенням дати припинення ця справа набрала тепер широкого розголосу в світі.

„Якщо взяти до уваги, — заявив Д. Фасселл, — що з таких пересилок оплачуваних за кордоном Совєтський Союз користав дуже багато, особливо акумулюючи потрібну йому закордонну валюту, то стає ясно як далеко лідери СССР готові піти, щоб обірвати існуючий зв'язок своїх громадян з рідними і приятелями за кордоном". Фасселл також звернув увагу на „збіг обставин" і на іронію, що заборона збігається якраз з датою підписання Гельсінкських документів, які були підписані 1-го серпня 1975 року в Гельсінках, Фінляндія.

Технічно беручи, рідні і знайомі все ще можуть пересилати через міжнародну пошту пакунки своїм рідним в СССР, але такі пакунки ці останні будуть змушені викупляти за готівку на совєтській пошті, а це в совєтських економічних умовах дуже тяжко. Крім того трапляється багато випадків, що совєтська пошта завертала пакунки за кордон без жадного пояснення, або з допискою, що адресат більше не живе на поданій адресі. У таких випадках, як правило, бракувало багато вартісних речей за що ніхто не відповідає в СССР.

„Це останнє потягнення совєтських чинників, — каже конгресмен Д. Фасселл, — це ще одне рішення, яке доказує, що СССР не дотримується міжнародних договорів і ставить під сумнів його зобов'язання щодо міжнародної спільноти". Совєтські лідери, на думку Фасселла, часто заявляють про їхнє бажання влерджувати нормальні політичні й економічні зв'язки з рештою світу, але рівночасно вони все тугіше замикають залізну завісу і обмежують у правах своїх громадян. Американський конгресмен думає, що совєти не можуть рівночасно творити штучної ізоляції в себе дома і надіятись на продовження співпраці із зовнішнім світом.

Совєтські полонені не бажають повернення до СССР

Берн, Швайцарія. — Два совєтські вояки, які попали в полон до афганських повстанців і були передані швайцарським чинникам згідно з домовленням, були звільнені швайцарцями з-під нагляду, тобто з полону, але вони не бажають повертатися до Совєтського Союзу, — заявив речник швайцарського міністерства закордонних справ.

Совєтський амбасадор в Берні запротестував проти швайцарської поведінки і заявив, що місцеві чинники вплинули на совєтських вояків, щоб вони залишилися у Швайцарії. Міністерство закордонних справ заперечило заяву совєтського амбасадора і назвало її неправдивим твердженням. Речник міністерства заявив, що совєтські громадяни не внесли формального прохання про надання їм прав політичного азилю у Швайцарії, але вони можуть коли-небудь його відновлювати своє прохання щодо перебування в тій країні, якщо цього забажають. Третій совєтський вояк, звільнений в тому самому часі, відлетів совєтським пасажирським літаком Аерофлот до Москви в неділю, 20-го травня ц.р.

Згідно з домовленням між Швайцарією, СССР і командуванням афганських повстанських частин, Афганський рух спротиву передає усіх совєтських полонених в руки Міжнародного Червоного Хреста. Досі 11 совєтських полонених були перевезені швайцарським літаком до Женеви і тепер знаходяться під контролою поліції і міністерства закордонних справ, яке одиноке компетентне вирішувати їхню долю. Швайцарії вже на самому початку заявили, що ніхто з полонених не буде видалений з країни проти його волі, чи виданий насильно в руки совєтів.

Агентство Ройтерса, яке подало цю інформацію, не називає прізвищ колишніх совєтських вояків, мабуть з причин безпеки.

Опубліковано II том історії України проф. М. Чировського

Джерзі Сити, Н.Дж. — Із трьохтомного циклу „Введення до історії України", з видавництва Філософічної бібліотеки, появився англійською мовою II том з підтитулом: Том II: Литовсько-Руська Держава, польська домінація і Козацько-Гетьманська Держава", авторства професора Сітон Голл університету в Савт Орандж, Н. Дж., Миколи Л. Фр. Чировського, за яким ряд книжок на економічні та історичні теми.

Другий том щойно виданої історії України — із запроєктованої серії трьох томів, третій том якої є уже в підготові до друку — ілюструє історичний розвиток українського народу, покриваючи період часу середини XIV сторіччя до кінця XVII сторіччя. Автор книжки зосереджується на політичному, соціяльному, історичному і економічному аспектах розвитку українського народу, а в часі його поневолення і занепаду — в стапах Литовсько-Руської ери, польської домінації, української Козацько-Гетьманської Держави і її ліквідації царською Росією з 1873 роком. Останній том цієї книжки покриватиме період історії України XIX і XX сторіч.

Другий том останньо виданої історії України, що його проф. М. Чировський посвятив „геройчиним дисидентам", які боролися за свободу і незалежність України, вміщує на своїх сторінках чотири мапи і 15 ілюстрації. Цю 400-сторінкову книжку, — в твердій обгортці книжку, — в ціні 25-ти долярів — можна набути, звернувшись на адресу: Philosophical Library, 200 West 57th Street, New York, N. Y., 10019.

Арабська Ліґа обвинувачує Іран в аґресії

Туніс, Туніс. — Міністри закордонних справ 21-ої арабської країни, які зібралися сюди на одноденне засідання в неділю, 20-го травня, висловилися гостро під адресою Ірану за його війну проти Іраку, а особливо за атаки іранських літаків на нафтоналивні арабські кораблі в Перській затоці. Всі члени-країни Арабської ліґи були заступлені. Згідно з підрахунками, починаючи з січня цього року було пошкоджено стрільнами в цій затоці з два десятки нафтоналивних кораблів, включно з п'ятьма кувайтськими кораблями і двома савдійськими в останніх тижнях.

Міністер закордонних справ Савдійської Арабії принц Сауд аль-Файзаль сказав представникам преси, що арабські країни застосують „певні дії, щоб закінчити кризу в Перській затоці" — в головній водній магістралі, яка постачає Західню Европу й Японію нафтою. Є також вістки, що Савдійська Арабія та Кувайт поставили на найвище поготівля свої оборонні сили, щоб бути готовими на нові атаки з боку Ірану на транспортування нафти. Обидві ці країни нараджувалися також про всі ці справи в суботу, 19-го травня.

Нарада закордонних міністрів ухвалила більшістю голосів резолюції, засуджуючи Іран як агресора, в той сам час зовсім не засуджуючи Іраку, хоч він також вів бомбардування нафтових кораблів. Це тому, що Ірак бомбує іранські нафтові влаштування зовсім з іншою метою, а саме, щоб примусити Іран погодитися на мирові переговори і нарешті закінчити понад трирічну війну. Речники Арабської ліґи подали ще одне пояснення, чому їхня резолюція трактує по різному Ірак і Іран. Атаки Іраку мали місце в наперед визначеній воєнній зоні двох країн, що є у війні, а атаки на міжнародні транспорти нафти з боку Ірану велися без попередження і в інтернаціональних водах, водах, що є територіяльними водами інших арабських країн. Згідно з статутом Арабської ліґи, будь-яка аґресія проти одного з членів Ліґи уважається аґресією проти всіх арабських країн, так що треба сподіватися рішучих кроків від арабів щодо Ірану. Цю резолюцію не підтримали дві арабські країни, які у воєнній розгрі поміж Іраком і Іраном підтримують не-арабський Іран. Цими країнами є Сирія і Лівія.

Критики знов хвалять П. Плішку

Ню Йорк. — В неділю, 13-го травня ц.р., відбулася тут в Карнеґі Голл прем'єра концертової постановки опери Джузеппе Верді „Набукко", де головну ролю Абіґелі співала відома болгарська співачка Гена Дімітрова. Цей перший в Ню Йорку виступ болгарської співачки здобув їй надзвичайно прихильну критику в американських щоденниках, особливо критика „Ню Йорк Таймсу" Доналда Генегена.

При цій нагоді він з великим признанням підкреслив виступ українського співака баса Павла Плішки у ролі Захарія.

Дослівно пише цей відомий критик так: „Дієві особи, вибрані диригентом Евою Квілер, не були пінні тим легендарним співакам, що досі виступали в опері „Набукко", але роля Захарія у виконанні Павла Плішки була така знаменита, що викликала майже таке захоплення як спів Гени Дімітрової. П. Плішка, що має завжди захоплюючий і сильний голос, розвинув свої сили як співочий актор великого маштабу і великої певности. Патріція Шуман у ролі Фенени співала поправно, але вона була бліда у порівнянні з такими голосовими „канонами" як Дімітрова і Плішка".

ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 25-го травня ц.р. в годині 7:30 вечора, у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга Авеню, завершиться закінчення сезону програмою, у якій візьмуть участь: Міра Гармаш-Івга Жак, поетеса, — Авторський вечір, — лірика, сатира; Меланія Купчинська скрипак-віртуоз, та Генг-Гін Парк — фортепіяновий супровід. Після закінчення програми — холодний і гарячий буфет та солодке і напитки.

У СВІТІ

ВАТИКАН ГОДИТЬСЯ НА ПІДВИЩЕННЯ свого дипломатичного представництва в Польщі, якщо уряд ген. Войцеха Ярузельського випустить на волю понад 400 політичних в'язнів в Польщі. Польські церковні і свідські провідники, які прибули до Риму на відзначення 40-річчя здобуття манастиря на Монте Касіно польськими частинами, перевели довші розмови з Папою в цій справі. Такі великі італійські газети як „Іль Мессаджеро" і „Корр'єрі деля Сера" повідомляють, що відповідні документи є вже приготовані, а перешкодою до їх публічного оголошення є брак заяви польського уряду про звільнення 400 політичних в'язнів польським урядом.

В ТАЙПЕЇ, СТОЛИЦІ НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО КИТАЮ, президент Чіянг Чінгкуо був заприсяжений як президент Китайської Республіки на другу шестирічну каденцію, прирікаючи працювати для вдержання демократії та для дальшого економічного розвитку Тайвану. Він повторив, що тайванська політика ніколи не піде на компроміс з китайськими комуністами, які, як відомо, вигнали націоналістів з континентального Китаю в 1949 році. Він далі твердив, що Китай повинен бути об'єднаний на базі демократичних принципів д-ра Ят-сена, націоналістичного революціонера, який повалив царську династію Манчу і заснував в 1911 році республіку, що була першою того роду республікою в Азії.

ІЗАБЕЛЯ ПЕРОН, КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ АРГЕНТИНИ, після кількалітнього „вигнання" в Еспанії повернулась до Буенос. Айресу. Її уряд зліквідовано під час військового перевороту в 1976 році. Її колишня партія пероністів програла в останніх виборах. Її перебування в Аргентині має бути коротким і аналітики твердять, що вона ледве чи зможе почати політичну роботу. Одначе вона „напімнула" пероністів, щоб вони „поводилися гідно і пристойно". На летовищі її привітало понад 5,000 перністів з партійними прапорами та піснями. Невідомо, чи її прийме на окремій авдієнції новий президент Рауль Альфонсін, який недавно виграв парламентарні вибори і зорганізував новий уряд.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ОБІЦЯЄ ДОПОМОГУ САВДІЙЦЯМ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен вислав Листа до короля Савдійської Арабії Фагда в понеділок, 21-го травня, пропонуючи допомогу ЗСА для його країни й інших п'яти арабських країн Перської затоки в можливій воєнній конфронтації з Іраном. В Листі Президент Реґен, враховуючи бажання всіх відносних шести арабських країн з цього обширу полагодити конфлікт з Іраном самостійно, висловився тільки про готовість американського летунства допомогти Савдійській Арабії і іншим країнам, якщо вони про таку допомогу попросять. Президент застерігся, — кажуть офіційні речники з Білого Дому, що не буде від арабів спеціяльного прохання для американського воєнного втручання в ситуацію, яка витворилася там з огляду на неперебірливі бомбардування Іраном нафтоналивних кораблів в інтернаціональних водах, зокрема атаки Ірану на кувайтські та савдійські кораблі останнього тижня.

В листі до короля Фагда Президент знову повторив думку, що Савдійська Арабія мусіла б дозволити доступ американцям до летунських баз у Савдійській Арабії та написав також про потребу попереднього планування, якщо дійсно дійде б до такої ситуації, коли Савдійська Арабія потребуватиме американської летунської допомоги. Листа до короля Фагда власноручно доручив у Ріяді Ричард Е. Мирфі, заступник Державного секретаря у справах Близького Сходу та Південно-азійських. Поза Листом Уряд ЗСА висловив приватно готовість вислати ескадру з 24-ох американських літаків Ф-15 вже за два дні, якщо Савдійська Арабія дасть згоду їм приземлитися на Драгран-летовищі. Але тим часом Реґенова Адміністрація хоче дати нім арабам час і можливість самим розв'язати проблему з Іраном, використовуючи чи то політичні чи то мілітарні засоби для цього.

В АМЕРИЦІ

ЛІДЕРИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ МЕНШОСТИ в Палаті Репрезентантів почали відкрито виступати проти спікера Палати Томаса О'Нілла демократа з Массачусетс, якого вони обвинувачують у несправедливому трактуванні усіх конгресменів однаково і атакуванні на відкритому форумі президента Роналда Реґена, навіть тоді, як загальна опінія і засоби масової інформації висловлюють Президентові признання за цю чи іншу справу. Крім того консервативні законодавці закидають О'Ніллові що він використовує своє становище для підтримки одного із кандидатів на президента від Демократичної партії і веде систематичну боротьбу з республіканцями.

РЕЧНИКИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ АҐЕНЦІЇ для охорони довкілля (ЕПА) погоджуються з деякими членами підготовчого комітету літніх Олімпійських Ігрищ, що високий відсоток занечищення в повітрі, яке помітне зокрема у літніх місяцях в стейті Каліфорнія, може некорисно впливати на спортовців, що братимуть участь в цьогорічних літніх Олімпійських Ігрищах в Лос Анджелесі, зокрема на біґунів і футболістів. Будучи свідомим такої загрози, офіційні речники Олімпіяди стараються, якщо це можливим, переносити деякі змагання близько до моря, де існує сильний продув і повітря в загальному чистіше. Але навіть ці заходи не врятують деяких спортовців від різних комплікацій, — кажуть речники ЕПА.

БЮРО ЦЕНЗУСУ ПОВІДОМИЛО, що все більше й більше американських громадян нижче 30-го року життя залишаються самітними і ніколи не одружуються. В 1982 році з цієї вікової групи 12 відсотків жінок і 17 відсотків чоловіків вирішили ніколи не одружуватися і жити самітньо. В порівнянні з 1970 роком, число таких осіб майже подвоїлося, — заявили речники федерального бюра перепису населення. Багато молодих людей між 25-им і 30-им роком життя започатковують процес одруження, а потім відкладають щлюб, щоб опісля більше не одружуватися взагалі.

КОНГРЕСМЕН ДАНТЕ ФАССЕЛЛ, демократ з Фльориди і голова Комісії міжнародних справ в Палаті Репрезентантів і керівник підкомісії для міжнародної безпеки заявив кореспондентам, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки повинен більше працювати в напрямі редукції міжконтинентальної зброї, а не для розвитку нової зброї у стратосфері для поборення совєтських офензивних ракет. Конґ. Д. Фасселл мав на увазі встановлення постійної станції чи станцій у стратосфері, з яких, при допомозі лазерної зброї й іншої технології, можна було б унешкідливлювати совєтські ракети далеко від берегів ЗСА і без шкоди для людства. Для здійснення, чи згідно для започаткування цієї програми, президент Роналд Реґен зажадав від Конґресу виділення 25 більйонів долярів і це у зв'язку з пропозицією Уряду появилася згадана заява конгресмена Фасселла.

ФОРДГАМСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАДАВ почесний докторат права для польського профспілкового активіста, колишнього голови Крайового комітету вільної профспілки „Солідарність" Леха Валенси. Нагоbooду, у формі спеціяльного диплому, відібрав в імені Валенси представник закордонного представництва забороненої у Польщі „Солідарности" Лешек Валішевскі. У листі до ректора Фордгамського університету о. Джеймса Фінлі Л. Валенса пише, що не зважаючи на існуючу напругу між прихильниками „Солідарности" і комуністичним урядом прем'єра Войцеха Ярузельського, багато осіб думає, що відкритий діялог між урядом і речниками „Солідарности" може причинитись до позитивного полагодження конфлікту.

СЕНАТОР ҐЕРІ ГАРТ, другий з ряду кандидат на президента від Демократичної партії, критикував під час виступу в Каліфорнії політику президента Роналда Реґена, який згідно з його словами, „зупиняв процес переговорів у Женеві між ЗСА і СССР" і тепер дав в руки небезпечну в кожному відношенні зброю в руки китайських комуністів. Ґ. Гарт закликав Президента „припинити перегони в зброєнні" і не поширювати нуклеарної зброї на інші країни світу.

ДЕЯКІ ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ КАЖУТЬ, що Волтер Мондейл програв передвибори в стейті Огайо через своє раніше відношення до сенатора Джана Ґлена. Виборці Огайо не могли забути Мондейлеві його критики і поведінки з „їхнім" сенатором і намагалися всякими способами відплатитись йому за „образу". Як відомо, в Огайо фаворизованим кандидатом у передвиборах був кольорадський сенатор Ґері Гарт.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемога здорового глузду

Найбільший конфлікт між Білим Домом і Капітолем, чи — точніше — президентом Роналдом Реґеном і Палатою Репрезентантів, де демократи мають поважну більшість, (265 демократів на 166 республіканців) стосується бюджету на збройні цілі, найбільшого з усіх інших ресортів. Коли державному бюджетові на 1985 рік грозить кругло 180 більйоновий дефіцит, то у боротьбі за збалянсування бюджету в найближчих десяти роках, противники політики Реґена вказують в першу чергу на конечність зменшити видатки на оборону, — які згідно з бажанням Реґена — повинні би досягти 305 більйонів долярів. Це дійсно астрономічні суми, але Реґен твердить, що немає такої суми грошей, якої не треба би видаткувати, щоб зберегти мир, бо війна коштує ще більше — не рахуючи людського життя. У тогорічному бюджеті на військові цілі найбільші позиції у зголошеному Реґеном до Конґресу законопроєкті становили суми на ракету типу МХ і на бомбардувальник типу Б-1, поруч із новими підводними човнами із атомовим погоном і будовою нової серії кружляків. Традиційна вже боротьба за владу поміж Президентом, як екзекутивним чинником, і Конґресом, чинником законодатним, зосередилася в останніх тижнях довкола ракети типу МХ.

Реґен назвав цю ракету „сторожем миру". Ця ракета — останнє чудо техніки на військові цілі — має міжконтинентальний засяг, в леті вона розчленовується на 10 окремих ракет і вони вдаряють precizійно в намічену ціль, — так бодай твердять фахівці. Президент Реґен запланував спершу створення 100 таких ракет, згодом зменшив це число до 40-ка. Ліберальні демократи, зокрема всі три демократи на президента, заявляли, що вони вб'ють взагалі проєкт ракети типу МХ і суперсонічного літака-бомбардувальника типу Б-1. Це була приємна вістка для Москви, яка тому й поставила карту на перемогу в цьогорічних листопадових виборах на одного з тих демократичних кандидатів. Як вийдуть вибори — це ще музика майбутнього, але фанатичні противники названої ракети і нового бомбардувальника, маючи такого впливового лідера, як голова Палати Репрезентантів ліберал Томас О'Ніл, перерахувалися щодо настроїв в американському суспільстві і Конґресі та щодо персонального впливу Роналда Реґена, який ще в останніх днях листами, телефонічними розмовами і безпосередніми нарадами з запрошеними до Білого Дому законодатцями, переконував їх, що признати фонди на ці нові могутні роди зброї і розпочати їх продукцію — це найкращий засіб переконати Москву, щоб вона вернулася до переговорів про редукцію обопільного арсеналу зброї.

У минулу середу, 16-го травня в Палаті Репрезентантів відбулося голосування над цією справою. Найдалі посунений внесок — щоб взагалі не продукувати ні одної ракети типу МХ, перепав 218 голосами проти 212. Після того, в наслідок нарад про можливий компроміс, схвалено 229 голосами до 199 один більйон вісімсот мільйонів долярів на продукцію 15-ти ракет типу МХ, зі застереженням, що ця сума буде „заморожена" до 1-го квітня наступного року і буде звільнена для продукції ракет МХ, якщо до того часу СССР не повернеться до переговорів про редукцію збройного арсеналу. Республіканці, які мають більшість в Сенаті (54:46) сподіваються, що в переговорах з представниками Палати Репрезентантів вдасться підвищити число 15 ракет та злагіднити в користь президентського проєкту схвалені застереження.

Президент Реґен погодився на той компроміс, який в принципі признав йому, Президентові, правду, що ракета типу МХ потрібна — не як страхітлива зброя у війні, а як засіб спонукати кремлівських володарів засісти за конференційний стіл і говорити та договоритися до якогось нового „модусу вівенді", бо — як правильно заявив Реґен на своїй конференції — ЗСА і СССР існують на одній плянеті і якось мусять „співжити". Доля тих родів зброї залежна від висліду листопадових виборів. В останніх числах поважних американських журналів можна було читати, як страшенно ненавидять на Кремлі Роналда Реґена. Не за його гострі і безпардонні слова, — бож ні один перед ним американський президент не назвав був СССР „злющою імперією", — але за діла — за дозброювання Америки, щоб вона не була великодержавою число 2.

Принципове голосування у Палаті Репрезентантів доказало ще раз, що в американському суспільстві таки перевагу має державницький патріотизм і здоровий глузд. Це голосування ще раз доказало, що Роналд Реґен при всіх своїх невдачах (Ливан, Центральна Америка, дефіцит державного бюджету) — має величезний авторитет і з його голосом рахуються і противники.

Юрій Р. Рибак

ЖІНКИ ЗАРОБЛЯЮТЬ МЕНШЕ

Хоча сьогодні в ЗСА працює більше жінок як у минулому і вони є на вищих позиціях, ніж тому 20 років, то все ж таки, у пересічному жінки заробляють одну третину цього, що чоловіки, і залежно від того, хто ці цифри розглядає — вислід дискусії буде завжди інший.

Очевидно, що прихильники жіночого руху твердять, що ще далі існує дискримінація на ринку праці. Консерватисти знову ж пояснюють, що цей стан спричинює подвійна роля жінки, в якої — одна праця поза домом, а друга -вдома. Більшість знавців, одначе, вважає, що майже вдвічі менші заробітки жінок у порівнянні з чоловіками пояснюється тим, що жінки мають значно меншу кількість досвіду в праці. Тому в платнях існує різниця для чоловіків і жінок у кожній професії. Навіть у медичному світі можна завважити, що жінки йдуть до менш платних ділянок медицини.

Часто жінки вибирають рід праці з конечности, щоб пов'язати родинні обов'язки з додатковим заробітком. Буває і так, що вони пропускають можливості матеріяльного покращання у наслідок переселення чи більшої посвяти часу. Тут жінки зовсім явно признаються до цього; що чим більше присвячують часу вихованні родини, тим менше часу вони мають для збільшення своїх заробітків чи пак, для розвитку своєї кар'єри. Часто у своїх професіях, жінки радше ідуть працювати до бюра, де час праці обмежений, а заробіток нижчий.

Згідно зі законом жінки та чоловіки мають одержувати ту саму платню за ту саму працю. У практиці буває, що працедавець платить чоловікові більше, бо існують ще залишки традицій, коли то виключно чоловік заробляв на хліб насущний.

Уважають, що у заробітках різниця повинна поволі затиратись, бо поступово не дуже ще професійно заправлені жінки відходять на пенсію, а їх заступлять молодші, їх заступлять ці, які ввійдуть у ділянку чоловіків, а з цим осягнуть більший досвід. Це можна завважити вже нині, бо у 1982 р. різниця у заробітках поміж жінками і чоловіками у віці від 25-34 зменшилась до 28 відсотків.

Сама ж проблема жіночого заробітку ускладнюється ще й тим, що у минулому багато праць виконували лише жінки і тому ціла система винагороди примінилася до них. Крім цього нинішній жіночий рух вважає, що дискримінація не скінчилась і платні слід основно переробити. У боротьбі за рівні заробітки Американська федерація стейтових, повітових і міських праць (AFSCME) виявила велику активність і навіть завізвала до суду кілька стейтів та місцевих урядів. Успіх у цій акції вже наглядний, хоча б з хвилиною, коли федеральний суд визнав вашінгтонський стейт винуватим за дискримінацію, бо він не підвищив жіночих платень після цього, як зарядив переоцінку, що виявила кривду жінкам.

Щоб справу заробітку спровадити на більш об'єктивні рейки, приступлено до оцінки праці на основі точкування. Представники праці і працедавців як теж найняті дорадники оцінюють кожний рід праці на основі опрацьованої системи, признаючи означену кількість точок за знання, зусилля, відповідальність і умовини праці, цебто існуюче довкілля. І які ж висліди цієї більш об'єктивної спроби?.. У загальному стверджено, що за жіночу працю таки платять менше, ніж чоловікам, хоча число точок було те саме.

Загальновідомо, що чим більше працедавцеві залежить на робітникові, тим більше він згідний підвищувати платню. Причина в тому, що працедавці потребують рук до праці, а як їх немає то треба різним способом старатись перетягнути робітника на свій бік. Це можна завважити навіть під час безробіття, а це тому, що хоча багато є рук до праці, однак мало робітників з дійсним, специфічним умінням. Нині, де на наших очах завмирають галузі індустрії з причини конкуренції інших країн (Японія) або наглого поступу технології і введення нових метод чи продуктів, перевишкіл робітника є важливим соціоекономічним моментом. І тут якраз повинна включитись жінка, яка фізично спроможна конкурувати з чоловіком, бо часто перевищує його терпеливістю і послідовністю. І якраз при творенні нових родів праць жінка та чоловік мають однаковий досвід.

Цікаве явище знаходимо у ділянці медсестер. Хоча пекучо відчувається їхній брак, її відносно низький рівень винагороди затримався. На це вже була реакція і ми були свідками страйків медсестер, які увінчались здобуттям більшої заробітної платні. У роках від 1960 до 1978 їхні платні зросли на 250 відсотків. У тому ж самому часі платні для всіх працюючих жінок зросли на 193 відсотки, а чоловіків на 206 відсотків. Саме ж число медсестер у відношенні до населення подвоїлося. Отже, як бачимо економічний закон попиту і подачі, ще й далі має свою життєздатну силу. Вплив цього закону на висоту заробітків можна наочно завважити у ділянці спорту і розваги. Славна спортсменка заробляє більше ніж усі професори не одного університету, а популярна співачка, що продала мільйон платівок, може „дивитися згори" на солістів Метрополітальної опери. Є жінки, що заробляють більше, ніж чоловіки. Це, одначе — одиниці. Загально — як довго жінки вважатимуть, що їх перше завдання — це дім, а праця допоміжний засіб у фінансуванні родини, так довго буде йти змаг за зрівнання платень.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка картин Я. Вижницького у Філядельфії

Бувало, в нашому місті образотворчі виставки, що відбувались у великій, пригожій для цієї цілі залі Української Мистецької Студії, звичайно, тривали кільканадцять днів. Від якогось часу у нас виставки тривають два з половиною дня. Правда, в світі все міняється, та не кожна зміна, як знаємо, в своїх наслідках є більш позитивна від попереднього стану. На нашу думку такі „вікендові" виставки не дуже то корисні, так для тих, що експонують свої праці, як і для тих, що їх оглядають. Інакшими (простими) словами кажучи, праця з улаштуванням експозиції ця сама, а хісна менше.

Основних змін не помічаємо тільки серед образотворчих мистців. Вони цупко тримаються своїх способів малювання та своїх індивідуальних стилів чи засвоєних малярських манер. Більшість із них — реалісти. До цієї великої групи належить і Ярослав Вижницький, який за старанням „Перших стеж" експонував свої олійні картини в днях 27, 28 і 29-го квітня ц. р. в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії-Абінґтоні.

Тематика праць Вижницького, не зважаючи на те, що він — так сказати б — чистої води пейзажист, доволі широка — сцени взяті з життя („Гуцульське весілля"), портрети („Індіянин" й автопортрет, рисунок, виконаний тушшю на програмці), мертва природа (три різні картини з яблуками, „Виноград", „Гантерські гриби", квіти (10 картин), пейзажі (19 краєвидів у різних порах року). Крім цього „Львівський театр" (у програмці помилково театер) і „Коні".

Вижницький представляє згадані твори синтетично згідно з об'єктивною обсервацією явищ.

У „Їзді вечором" (Ч. 25) кидається ввічі добра якість композиції та настрій. Тут маляр створив інтимний контакт із глядачем.

Дивлячись на „Львівський театр", він якийсь — видається нам — надто похмурий, хоча, як архітектурна споруда без закиду.

Із кращих пейзажів Вижницького назвемо: „Весну в Штальдені", „Гочівку", „Літній день", „На вершинах", „Ялинки" і всі зимові краєвиди.

З квітів припали нам до вподоби: „Білий боз", „Жовті нарцизи" і „Соняшники".

У картинах Вижницького помітні — лад, прецизія передачі та технічна заавансованість. Словом його малярство зріле. Вміле розташування кольорів робить враження багатобарвности. Маляр любить оперувати барвними контрастами (ясні поруч темних), хоча в цьому малярському засобі часто-густо буває малий риск.

Картини Вижницького малярською натугою динамічні, відважні, концентрують на собі увагу глядача. Їхній розмір середній, інші олії є ще більші, що надаються для прикраси великих кімнат.

Вроджений малярський хист і добрий смак дають творам Вижницького запоруку довготривалости

Яр. К-ий

Мирон Момрик

УКРАЇНСЬКІ АРХІВИ В КАНАДІ

II.

Найкращий час займатися упорядкуванням своїх записів є тоді очевидно, коли людина ще живе і спроможна займатися таким ділом. Коли ж людина позбавлена цієї змоги, чи умирає, її архівні записи переходять в інші руки, звичайно родини, яка в більшості не знає і не розуміє історичної вартости цих матеріялів. Це саме відноситься і до записів організацій. Особливо важливим є, що ті особи, які внесли певний вклад у історію Канади, зазначили в своїх завіщаннях про майбутність їхніх архівних записів.

У Канаді існує декілька інституцій для архівної обслуги. Одні з них пов'язані з місцевими осередками, як, наприклад, Осередок у Вінніпезі і Українсько-Канадський Архів-Музей в Едмонтоні. Існують і університетські й міські архіви, які приймають архівні речі. З провінційних архівів, найголовніший з них, це архів Онтаріо, який співпрацює з Онтарійським багатокультурним історичним товариством. Вони також приймають архівні речі від окремих осіб і організацій. Не можемо забути й про Державний архів Канади в Оттаві.

Жертводавці, беручи до уваги всі існуючі архіви в Канаді, вибирають собі один, який найбільше відповідає їхнім потребам і вимогам. Кожний жертводавець, вибираючи архів, повинен перш усього подумати про майбутнє українців у Канаді. Що станеться з їхніми подарованими речами після 50-ти або 100 років? Хто буде користуватися їхнім матеріялом і в яких умовах? Тільки на підставі таких питань повинен жертводавець рішити вибір свого архіву.

Чому жертвувати українські архівні речі до Державного архіву Канади? Однією із центральних тем в українсько-канадській історії є еволюція взаємовідносин між канадським урядом і українцями в Канаді. Свідчення про такі взаємовідносини заховуються в записках канадського уряду. Ці урядові записи зберігаються, між іншим, у будинку Державного архіву. Українці, як особи та їхні громади, є записані в урядових записках від першої іміграції до сьогодні. Ставлення канадського уряду до українців було надзвичайно важливе у розвитку історії українців Канади. Не менше важливими у цій історії були і погляди українців на діяльність канадського уряду в справах відносно них. І власне з цієї причини, відділ українських архівів при Державному архіві особливо зацікавлений отримати архівні збірки, зокрема від приватних осіб і організацій, які відіграли визначну національну ролю в українсько-канадському житті. Державний архів Канади уже отримав поважну кількість цінних історичних колекцій від таких осіб: збірка д-ра В. Кисілевського; збірка д-ра Я. Рудницького; документи д-ра Дмитра Донцова; записи Комітету Українців Канади; збірка Юліяна Стечишина; документи Василя Авраменка, і багато інших. Необхідним є, щоб наукові дослідники, працюючи над історією Канади, відвідували Державний архів під час своїх досліджень.

Недавно на сторінках української преси велася дискусія, що, мовляв, Державний архів не є однією із „наших" інституцій, себто не є українською архівною організацією. Не слід забувати, що Державний архів Канади підтримують податки українців Канади, тому вони мають право сподіватися тих самих обслуг, що і всі інші канадці. Більше ніж 80 відсотків українців народилося в Канаді, а українські іміґранти, які приїхали до Канади вже дорослими, провели більше часу в Канаді ніж в Україні. Не слід забувати, що понад 40,000 канадців українського походження служили при канадських збройних силах під час Другої світової війни, щоб захистити ті права, якими ми користуємося, як громадяни Канади. Для прикладу, одне з таких прав дає нам доступ, разом з іншими канадцями до різних урядових інституцій, як: відділи здоров'я і соціяльного забезпечення; юстиції; внутрішніх справ; Державних архівів і інших. Ця рівноправність є однією з основних засад програми багатокультурности Канади. З цього огляду, Державний архів до певної міри є і „нашою" інституцією.

Якою архівною працею послуговується Державний архів? Перш за все, колекції подаровані до Державного архіву є упорядковані та каталогізовані в такий спосіб, щоб вони були доступними дослідникам. Читальні при Державному архіві відкриті 24 години на день і сім днів в тиждень на те, щоб дати дослідникам найбільшу нагоду користуватися історичними матеріялами. Бувають ситуації, коли жертводавець чи організація обмежують на певний час користування їхніми колекціями. Такі умови, звичайно обговорюються між жертводавцями і Ар-

(Продовження на ст. 4)

Спостереження із Закарпаття

Д-р Юліян Химинець: „Мої спомини із Закарпаття". Карпатський Союз, Ню Йорк, 1984, стор. 189.

Автор, провідний член зорганізованого в ОУН націоналістичного руху на Закарпатті, на вступі подає, що хоче сказати те, „що я знаю про події, про які дотепер ніхто нічого не сказав". Далі пише, що „при цьому обміні думок між собою, ми всі користаємо, бо в той спосіб ми наближаємось ближче до правди".

Наведені думки, поставлені автором в основу своєї праці, є правильні і вчасні. Саме довкола розвитку організованого націоналізму в ОУН на Закарпатті появились праці, що замість внести світло правди, затемнили національний горизонт часто видуманими леґендами, і, таким чином, поставили цілу проблему у невластивому світлі. Вони бо серйозніше ставились до своїх осіб, ніж до своєї праці.

Автор ділить книжку на два розділи: На Закарпатті і На еміґрації, до яких дає прикінці коротке Заключення.

У першому розділі д-р Ю. Химинець розробляє проблему в чотирох частинах, а саме: Чесько-мадярські зазіхання на Закарпаття; Події на Закарпатті до 30-го вересня 1938 р.; Закордонна Делеґація Карпатської України; Мадярська окупація Карпатської України.

Перші дві частини автор розглядає тільки під критичним кутом тодішнього становища ОУН до політичної ситуації на Закарпатті, насвітлює ролю ОУН, поминаючи інші чинники, які причинились до національного і державного розвитку краю.

В частині Закордонна Делеґація автор зв'язує справи Карпатської України із загальною українською проблемою, розглядає чинність Окремого Штабу Проводу ОУН для справ Закарпаття та прийняту ним політичну плятформу, на основі якої і діяла Делеґація.

У частині Мадярська окупація Карпатської України автор обширно описує пра-

(Продовження на ст. 4)

Ярослав Падох

СПОМИНИ ПРО МИКОЛУ НЕДІЛКА

(У п'ятиріччя смерти)

II.

Пізно осінню Микола повернувся до Львова й зайшов негайно до нас, щоб запросити до себе оглянути його вакаційне жниво. Показав цілу виставку, яких понад сорок картин, одну кращу від другої. „Це все ваше", — сказав нам очарованим такою кількістю й такою красою його наполегливої праці. „Ваше, бо ви допомогли мені вперше в житті перевести майже півроку справжню казку над казковим Дністром серед казкової природи й людей". Говорив він ці слова щиро, без ніякої театральности й зворушив нас до глибини душі. З того дня ми стали з ним правдивими приятелями й приязнь наша мала перетривати до його останніх днів життя.

На Миколине повторне наполягання моя дружина вибрала великий чудовий образ, який він назвав „На Дністрі", й на дальше його наполягання ще один невеличкий шедевр названий „Дерева". З цими картинами, а зокрема з „Дністром", який я знав від хлоп'ячих літ, розпочавши гімназію у Городенці недалеко Дністра (до речі під кермою дир. Антона Крушельницького й приятелюючи з його сином-однолітком Тарасом, який нас часто відвідував з батьками), ми не розставалися від дальнього воєнного Львова до Нюйоркського подолу. Ця картина була виставлена небаром на наступній виставці, а згодом на виставці чужинецьких мистців у Мюнхені 10-го січня 1947 року, а відтак декілька разів у Ню Йорку. Про неї писав А. Малюца в „Свободі" з 22-го березня 1966 року (називаючи її помилково „Яр Дністра коло Заліщик"), підкреслюючи „синяво-пурпурову тонацію та оранжеві контрасти-акценти", а невідомий рецензент мюнхенської міжнародної виставки написав про неї в „Українській Трибуні" таке: „Два майстерні краєвиди Неділка сповнені ліричного чуття; особливо це стосується картини „Над Дністром", де гаряче надвечірнє повітря густою масою кольористичних переливів заливає всю картину". Українська Спілка Образотворчих Мистців (УСОМ) у Мюнхені видала альбом „Українське Мистецтво", в який увійшла кольорова репродукція цієї картини.

Не слід поминути авторитетну оцінку цього „майстерштіку" Неділка Л. Федорович-Малицької в її рецензії останньої виставки у Львові, що її влаштувала Спілка Образотворчих Мистців в грудні 1943 року, коли в наслідок воєнних подій уже кінчалося її існування й подивуґідна жива діяльність. У журналі „Наші Дні" вона писала: „В теплих, червоносиніх барвах, екзотичне настроєм, все оповите тремтливим повітрям, неначе аврою". Вона вже раніше ентузіястично вітала появу Неділка і його „осінні краєвиди, що буквально горіли помаранчево-мідяними барвами". Вона порівнювала нашого митця з творами Ґоґена, маляра далекого (не від нас сьогодні!) Таїті, якого твори, як Миколині, „під оглядом барвних мотивів кольористично соковиті, як південні овочі". Від раннього 1943 року до наших днів далека віддаль, але все ж думка рецензентки ані на йоту не змінилася серед знавців мистецтва, і з нею найвище признання йому чи не найкращого „твору життя" — чарівного „Над Дністром".

* * *

Трагічна евакуація Львова й нові кінцеві воєнні події не надовго розділили нас з Миколою Неділком. Вдруге зустрінулися ми з ним і його дружиною під самий кінець війни у Вюртемберґії в околиці містечка Ванґену і Альґой, яких двадцять кілометрів від Боденського озера й швайцарського кордону. Тому, що містечко було переповнене втікачами, прийшлося шукати приміщення по сусідніх селах. Ми з дружиною прибули перші в цю околицю, а за нами поволі почали прибувати інші наші земляки, між ними Неділки. Нас рахували „колонізаторами" й основниками цієї української ефемеридної громади. До неї й прибула бодай яка сотня українських родин. Між ними був досконалий диригент Юрій Оранський, який за кілька тижнів після закінчення війни зорганізував справді репрезентативний хор, який виступав з успіхом перед німецькою ґромадою, а передусім перед окупаційною військовою й цивільною французькою адміністрацією. Нав'язані з нею зв'язки й урядове затвердження військовою владою д-ра Ярослава Кальби та автора цих споминів, як діючих під французьким окупаційним режимом адвокатів, допомогло в деякій мірі полегшати повоєнні труднощі під оглядом побутовим й поліційно-адміністративним. Але ситуація дуже змінилася після прибуття совєтської місії й її таємних й брудних заходів, щоб привернути усіх українців совєтським людоловам.

По якомусь часі вияснено, що українці з колишньої Польщі не підлягають репатріяції й їх ситуація полегшала, хоч не зовсім, бо були трагічні ніби помилки, але зате українці з СССР мусіли, як у печерні часи ховатися, щоб уникнули ловитви. До цих останніх належали Неділки, не зважаючи на це, що Микола якимось чудом придбав собі метрику народження у центральній Польщі. На щастя, цю посвідку ніхто ніколи не перевірював, подібно, як Миколину польську мову. Серед трагічного похоронний настрій інколи роз'яснює пуста веселість. Було неможливо не сміятися, як Микола виголошував чудернацькою мовою: „Єстем поляк; моя матка била полька".

Як пройшов час ловитви Микола почав щодня їздити на ровері над Боденське озеро, до міста Ліндав ам Бодензее. Його картини з цього періоду життя є куди інші, як з львівського часу. Лагідний клімат, чудові підгірські левади з тисячами коров, які давали молоко й ементальський сир, а передовсім саме місто й озеро, мусіли полонити Миколу Неділка. На деякий час він знову ожив і став на ввесь час малярем. Місто Ліндав було старою римською оселею. Оточене старими римськими мурами, вхід до нутра яких сторожать при брамі три леви (куди більші й грізніші, як такі знані нам перед львівською ратушею), це місто положене над самим озером було справжньою райською закутиною у зруйнованій довгою війною Німеччиною. Воно надовго стало центральним об'єктом Неділкового мистецтва. Він зранку приїздив до нього й милувався ним й озером, та змалювавши один-два образи, ввечері прикріпляв їх до ровера й вертався додому, щоб, виспавшись, вертатися туди знову вранці.

(Продовження буде)

Гарвардські літні курси українїстики

(ФКУ-Киймбридж, МА)- Курси україністики в програмі Літньої Школи Гарвардського університету почнуться, оце вже чотирнадцятий раз, починаючи 1971 роком, в понеділок, 25-го червня.

Приблизно 70-80 студентів прибуде з різних стейтів цієї країни, як теж з Канади до Кеймбриджу на восьмитижневе інтенсивне навчання української історії, літератури та мови.

Спираючись на численні запитання, а то й одержані вже аплікації по сьогоднішній день, адміністрація Гарварду сподівається у цьому році значного числа студентів із різнорідними зацікавленнями. Якщо йдеться про українські курси, то Оля Андрієвська, директор Гарвардської Літньої Школи Україністики, повідомляє, що вписи є на 25 відсотків численніші від тих з попереднього року. Вона приписує це збільшення зацікавлення українознавством наявності стипендій. В додатку до стипендій на покриття коштів навчання, які може одержати кожний здібний й серйозний студент, дякуючи субсидіям молодечого Товариства „Приятелі Українського Гарварду". Екзекутивний комітет Гарвардської літньої програми україністики призначив декілька стипендій на покриття теж і коштів мешкання та утримання. Тут із значнішою фінансовою допомогою прийшов Український Братський Союз, якому належиться за це признання і вдячність українського студентства.

О. Андрієвська вказує теж на три інші фактори, які збільшують останніми роками число аплікацій. Це— ентузіястичне сприйняття і висока оцінка програми попередніми студентами, які заохочують своїх приятелів і знайомих до участи у Гарвардській програмі; збільшене зацікавлення українською наукою та культурою серед українсько-американських та українсько-канадських студентів, зокрема серед тих, що виростали поза більшими українськими скупченнями; та встановлена позитивна репутація Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету серед американських наукових кіл.

Між предметами, що їх могтимуть студенти вибирати для студіювання україністики, є два курси історії, три курси мови і один курс літератури. Д-р Джеймс Мейс, добре відомий спеціяліст історії новітніх часів, зокрема жахітливих років голоду, що його створила Москва в Україні 1933 року, та автор недавно надрукованої книжки „Комунізм і дилеми національного визволення" викладатиме курс на тему: „УССР між двома світовими війнами".

Юрій Божик, професор Торонтонського університету і викладач минулого року на літній школі в Гарварді, охопить ширше у своєму курсі новітню добу історії України. Українську літературу XX століття викладатиме проф. Юрій Грабович, теперішній голова департаменту слов'янських мов і літератур в Гарвардському університеті.

Вже втретє в рамках Гарвардського літнього українознавства влаштовується повний комплет курсів української мови—для початківців, середній курс і для заавансованих. Курс заавансованих навчатиме проф. Степан Козак, гостюючий професор української літератури з Варшавського університет. Середній курс, який фінансує Український Братський Союз, вестиме Люба Дика, одна з кращих викладачів мови в коледжах Массачусетс і Ню Гемпшир Вона вчитиме знову початківців.

Як і в минулому, щоденне навчання в клясах доповнятиметься вечірніми зайняттями. Це спеціяльні лекції, показ фільмів і дискусійні вечорі на теми суспільно-громадських проблем української спільноти, як і для обзнайомлювання учасників зі здобутками української культури.

Між гостями-доповідачами цього літа будуть проф. Ігор Шевченко, світової слави візантолог; Мирослава Цішкевич—історик мистецтва із Стейтового університету Огайо; Роман Лаба—політичні науки, який побував в 1980-81 роках у Польщі, досліджуючи рух „Солідарности", Людмила Демиденко доповідатиме про студентське життя в Києві під час 1930-их років; Алвін Капуста—спеціяльний асистент в американському Державному департаменті для справ слов'янських національностей і інші.

Крім того, цього року буде влаштований розваговий змаг „юкрейнієн колледж бовл", щоб виявити знання студентів в ділянці української культури.

Аплікації на прийняття до Літньої Школи в Гарварді будуть прийматись до 25-го червня. Але заінтересованих заохочується зголошуватись можливо якнайскорше, бо участь у курсах мови обмежена приписовим числом студентів. Апліканти мусять мати закінчену середню школу (гай скул).

Кошт оплати за кімнату та харчування на вісім тижнів 950 долярів. На оплату за навчання (1,190 дол.) можна одержати стипендію Першенство мають всі студенти, що є членами Т-ва „Приятелі Українського Гарварду".

По каталоги і аплікації треба звертатись, пишучи на адресу: The Harvard Ukrainian Summer Institute, 1583 Mass. Ave., Cambridge, MA 02138, або Harvard Summer School, Department UI, 20 Gardner St., Cambridge, MA 02138.

Каса „Самопоміч" в Чикаґо

(Звіт екзекутивного директора Богдана Ватраля)



Дирекція Кооперативної Каси „Самопоміч" у Чикаго; сидять (зліва): Віктор Войтихів, секретар; Омелян Плешкевич, голова Української Світової Кооперативної Ради; Богдан Ватраль, екзекутивний-директор; Роман Мицик, президент; Олексій Пошиваник, 1-ий заступник; Іван Лисейко, 2-ий заступник; Михайло Кос, 3-ій заступник. Стоять (зліва): Любомир Джулинський, член дирекції; Любомир Климкович, заступник голови Контрольної комісії; Павло Олексюк, організаційний референт; Хризант Костюк, Ореста Фединяк, Іван Павлик — члени дирекції; Іван Печенюк, голова Кредитового комітету; Лев Казанівський, адвокат-дорадник; відсутній Олег Караван.

Сьогодні відбуваємо 33-ті Загальні збори Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч", яку ми створили 3-го липня 1951 року. Наша „Самопоміч" є частиною великого й модерного сучасного кооперативного руху в ЗСА. Як носії великої кооперативної ідеї стараємося пристосуватися до вимог життя нашої українського суспільства.

Федеральна Кооперативна Каса „Самопоміч" постійно старається заохочувати своїх членів збільшувати свої ощадности та служить їм, як джерело догідного кредиту. Тому що ми є кооперативна інституція, яка існує не для зиску, а для обслуг, наші заробітки завжди є розділені членами у формі вищих дивідендів на ощадностях і нижчих відсотків на позиках. А наше членство, зі свого боку, завжди ентузіястично підтримує свою Касу „Самопоміч", яка тепер закінчує свій 33-ій рік успішної праці.

Рада Директорів постійно дбає про покращання і поширення услуг членів, а Товариство „Самопоміч", спонзор нашої кредитової кооперативи, дає нам джерело нових членів.

У 1983 році американська економія вирвалася з тяжкої і довготривалої рецесії та почала сильно розвиватися. Цей розвиток продовжувався повних чотири квартали. Це виявилося найбільше у розвитку індустрії та будівельного промислу, які дійшли до найвищого рівня за три роки.

У 1983 році рівень інфляції впав до поміркованого — 3.85 відсотка. Відсоткові стопи також знизилися після кількох років великої нестабільности. Так званий „прайм рейт" був приблизно 11 відсотків протягом цілого року. Зменшилося також безробіття від 10.6 відсотка на початку року до більш поміркованого 8.5 відсотка в кінці року.

Дивлячись вперед на 1984 рік, найбільша проблема, яку мусить перебороти економія ЗСА — це фінансова політика, яка викликає великі бюджетові дефіцити. Це треба перебороти, щоб утримати надалі ріст і стабільність, здобуті в 1983 році.

Успіхи Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч" в минулому році були значні.

Із закінченням 1983 року наша Каса начислювала 7,763 членів. Це найкраща будуюча цифра.

Наші активи зросли на рекордову суму 9,647,368 дол. і з кінцем року нараховували 54,542,326 дол. Це дорівнює 21.6 відсотка річного росту. Наші резерви і нерозділені прибутки зросли на 172,880 дол., до суми 1,861,040 дол., дорівнюючи 10.2 відсотка річного зросту. Ця сума включає 374,446 дол. резерви на позикові втрати, як також 1,300,089 дол. звичайної резерви і 186,505 дол. нерозділених прибутків.

Каса „Самопоміч" працює як банкова інституція, що дає не тільки персональні й морґеджові позики, але також видає промислові й торговельні позички. Тому Каса має відкладені резерви на покриття евентуальних нестягаємих позичок. 31-го грудня 1983 року залеглі позички дорівнювали 5.2 відсотка всі позичок у Касі. З огляду на різноманітнітний склад позичок та потребу строгої контролі над залеглостями Дирекція Каси „Самопомочі" створила в минулому році в кредитовому відділі окремий відділ залеглих позичок, який очолив адвокат-дорадник Каси Лев Казанівський.

Видано членам 965 позичок на загальну суму 15,206,182 дол., що є на 87.6 відсотка більше, ніж у минулому році. Наші члени завжди користають з наших догідних умов на позичках. На 31-го грудня ми мали 2,025 позичок на суму 33,644,220 дол., в тому 369 студентських позичок на суму 2,138,000 дол. Це будуючі цифри — візія майбутнього для нашої громади і нашої установи.

Закінчено побільшення і перебудову нашого приміщення, і кредитова кооператива тепер урядує у відновлених канцеляріях. Наша компюторська система далі розвинулася. Трансакції наших членів тепер проходять швидше і акуратніше, спричиняючи більше задоволення членів. А в 1984 році започатковано пляни для введення компюторського зв'язку на філіях.

Виплачено 3,783,903 дол. у дивідендах. Ця висока сума дивідендів викликає у членів довір'я до своєї установи і доводить до збільшення вкладів. З огляду на наше існування „не для зиску, а для обслуг", заробітки Кредитової Каси „Самопоміч" повертаються членам у формі вищих дивідендів на ощадностях.

Взагальному, якщо до уваги взяти економічну ситуацію минулих кілька років рецесії, що відбилася негативно на деяких членах, 1983 рік виявився успішним і корисним для розвитку Каси „Самопоміч". У 1984 році Каса „Самопоміч" плянує поширити обслуги членам і створити т. зв. „Сервіс корпорацію", що буде полагоджувати такі справи як особисте книговодство, вироблювання податкових звітів, подорожні замовлення, забезпечення, фінансові поради тощо.

У додатку до різних наявних обслуг, Каса „Самопоміч" також служить тим, що вона творить сильну економічну базу для українського суспільства. Наша кредитова кооператива підтримує всі українські церкви, як також і всі українські суспільно-громадські організації. Каса „Самопоміч" затруднює понад 40 українців на постійних посадах і тих, що працюють не повний час (part time). Каса „Самопоміч" завжди старається користати з послуг і купувати матеріяли в українських підприємців.

Із довір'ям і співпрацею наших шановних членів та з огляду на користі кооперативного існування, Каса „Самопоміч", разом з її членством, буде завжди дотримуватися кооперативних принципів обслуги, безпечности, пошани до членів і стабільности, маючи на увазі кооперативне гасло „не для зиску, а для обслуг".



Звітує Б. Ватраль, екзекутивний директор.

Пам'яті А. Крушельницької— Никифоряк

19-го квітня 1984 року померла св. п. Анна Никифоряк на 84-му році трудолюбного, богоугодного життя. Народилася вона 19-го квітня 1900 року в селі Трибухівці біля Бучача на приходстві свого діда о. Лушпинського. Походила Покійна з давнього священичого роду Крушельницьких, що посвоячений був з відомими родинами Гордієвських (о. Йосиф Гордієвський був митратом станиславівської капітули), Монцібовичів, Ясеницьких, Маланюків, Каратницьких. Навчалася в Дівочому Ліцеї у Перемишлі, а згодом у Станиславові в Учительській Семінарії Сестер Василіянок, яку закінчила іспитом зрілости 1920 року. Вчителювала у початковій народній школі ім. Маркіяна Шашкевича та в державних школах в Станиславові. Християнський світогляд та глибоко закорінені релігійні традиції, що їх св. п. Анна винесла з батьківських священичих порогів, були провідною зорею її богоугодного життя, аж доостаннього її віддиху.

Як найстарша донька о. Крушельницького св. п. Нуся Никифоряк (як її популярно звали) була в родині опікункою і немов матір'ю молодшим братам: Іванові, Леонтієві, Павлові, Осипові й сестрі Стефанії. Родина Никифоряків-Крушельницьких проживала в Станиславові в будинку недалеко української чоловічої гімназії при вул. Липовій, що був в певному часі неначе співочим центром тодішньої української гімназійної молоді. Перехожі часто могли почути з вікон будинку оксамитний баритон „Пуся", чи м'ягкий ліричний тенор брата „Юзя" музу і мистецьку душу родини „Льоня" Крушельницьких.

Одружилася Нуся з професором д-ром Савою Никифоряком, який навчав в українській чоловічій та дівочій гімназіях в Станиславові, де був опікуном пластової молоді. Спільно з чоловіком вона брала активну участь в громадському і культурному житті українського Станиславова. Перенесила з справжнім стоіцизмом удари долі в своєму житті, що приходили одні за другими. Найстарший брат вмер у розквіті життя; прийшли бурхливі роки Другої світової війни. Нуся зі старенькою матір'ю, чоловіком, донькою і сестрою перед навалою „червоних визволителів" подалися на захід. Вона перенесла всі еміграційні гаразди переселенчих таборів, а згодом виїхала з родиною в ЗСА, де поселилася у Ню Йорку.

Приходили болючі вістки з рідних земель. Брат Павло, доброволець Української Дивізії „Галичина" загинув під Бродами; другого брата Осипа (Юзя) большевицька влада засудила на кару смерти, а згодом запроторила його у північні концтабори в далекому Сибірі. Інші члени залишеної родини зазнали подібної долі. Нуся Никифоряк, як любляча сестра, що опікувалася завжди та дорожила своєю ріднею дуже болюче переживала ті скорботні вістки. Вона розвідувала, розшукувала, нав'язувала зв'язки та знайшла дороги, щоб прийти з допомогою. Кожній людині Господь судив якийсь особливий талант, а св. п. Нуся Никифоряк була безперечно обдарована непересічним талантом несення допомоги іншим, облегчення терпінь та обдаровання їх чим могла.

На новому поселенні працювала важко зарібково на кравецькій машині у фабриці, щоб за зароблені гроші висилати пакунки для рідних. Та чи тільки своїм рідним подавала вона допомогу. Вистачає взяти в руки якийнебудь український часопис, щоб знайти її прізвище у списках жертводавців на громадські, культурні, церковні цілі, на школи, на потреби молоді та музейні цілі. Глибоко релігійна, віруюча та практикуюча католичка, вона була членкою Товариства „Марійської Дружини", довголітня членка 64-го Відділу СУА, муравлиний член Українського Літературно-Мистецького Клюбу, член Українського Музею, Патріярхального Товариства й інших організацій.

Щиру українську патріотку, взірцеву громадянку св. п. Анну Крушельницьку-Никифоряк прощали на панахидах, церковних відправах поминках о. протоігумен Патрикій Пащак від парохії св. Юра, як прикладну парохіянку; Христина Навроцька від 64-го Відділу СУА; ред. Микола Галів від Патріярхального Т-ва; від Земляків Станиславівщини прощала землячку Оксана Луцька; від Літературно-Мистецького Клюбу інж. Т. Грицай та від українського Гантеру маестро Михайло Мороз.

Похована св. п. Анна Крушельницька – Никифоряк на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку біля свого мужа д-ра Сави Никифоряка та недавно спочилого брата мгра Леонтія Крушельницького.

Оксана Лемеха-Луцька

В глибокому смутку повідомляємо Рідних і Знайомих, що в понеділок, 21-го травня 1984 р. упокоївся в Бозі на 72-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО І БРАТ

бл. п.

Василь Стебельський

народжений в Скалаті, Україна.

ПАНАХИДА в середу, 23-го травня 1984 р. в похоронному заведенні Duchynsky-Cherko, **при 111 Yonkers Avenue, в Йонкерсі, Н. Й.**

ПОХОРОН в четвер, 24-го травня 1984 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Михаїла в Йонкерсі на цвинтар.

Горем прибиті:
дружина — ЛІДА
дочки:
ЛЮБА КЕРОД з чоловіком АДРІЯНОМ
ЛАРИСА
син — ВОЛОДИМИР
брат — ПАВЛО в Канаді
І сестри в Україні

З глибоким сумом повідомляємо, що дня 20-го травня 1984 р., упокоїлась в Бозі на 72-му році життя

бл. п.

Катерина Левоцька

наша Найдорожча МАМА І БАБУНЯ

ПОХОРОН — у вівторок, 22-го травня 1984 р. на місцевому цвинтарі в Кергонксоні, Н. Й.

Горем прибиті:
доньки:
ГАЛИНА МИТРОФАНЮК з мужем ЯРОСЛАВОМ
АННА СЛОБОДЯН з мужем ДАНИЛОМ
внучки: ХРИСТИНА, НІНА, АНЯ
ОЛЕНКА з мужем ДАНИЛОМ
І РОМА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСО „Тризуб" Філядельфія господар XIII Українських Спортових Ігрищ

Згідно з рішенням Управи УСЦАК-Схід, XIII Українські Спортові Ігрища Молоді відбудуться в суботу, 23-го червня ц.р., на оселії „Тризубівка" в Горшемі, Па.

Цьогорічні Ігрища відбудуться тільки в двох конкуренціях: відбиванка в групах юначок і юнаків, і першенства УСЦАК-Схід у групах жіночій та чоловіків: копаний м'яч в чотирьох різних юнацьких групах. Усі змагання мають закінчитися в одному дні. Згідно з обіжником Управи УС—ЦАК-Схід, зголошення на ці Ігрища приймається до 18-го червня ц.р., і їх слід висилати на адресу Олесь Напора, 32 Kensington Terr., Maplewood, N. J. 07040. Участь в цих Ігрищах Молоді можуть брати дружини усіх українських спортових осередків і молодечих організацій, що є членами УС-ЦАК-Схід, як також дружини з Делеґатур УСЦАК-Схід та Делеґатури УСЦ-АК-Канада.

Детальні інформації про XIII Українські Спортові Ігрища Молоді подані в „Обіжнику" Управи УСЦ-ЦАК-Схід, який одержали всі українські спортові осередки на терені УСЦАК-Схід, як теж Центральні Управи СУМ-А і Пласту.

Провід Українських Спортових Ігрищ Молоді - 1984: голова - Мирон Стебельський; заступник — Ярослав Козак; секретар — Дмитро Бобеляк; головний суддя — Ігор Сохан; пресовий референт — Омелян Твардовський; фінансовий референт — Олександер Напора; провідник змагань — Юрій Тарасюк; провідник відбиванкового турніру — Олександер Напора; провідник турніру копаного м'яча — Ярослав Харечко; Верифікаційна комісія: Ярослав Петрик, Олег Колодій, Роман Глушко, Юрій Храневич.

Управа УСЦАК-Схід і Провід У.С.І.М. щиро закликають усі українські спортові осередки і молодечі організації, взяти участь в цих Ігрищах, які саме відбуватимуться в бурхливому Олімпійському році. Ці XIII Ігрища, що їх наша молодь популярно називає „Олімпіядо" будуть другими в історії Філядельфії. Перша Українська Олімпіяда відбулася у Філядельфії 7-го вересня 1935 року на площі Норд Іст Гай Скул, і в ній взяло участь понад 250 спортовців і багато глядачів. Провід цьогорічних Ігрищ вірить, що українці Філядельфії візьмуть численну участь у цій великій спортовій імпрезі УСЦАК-Схід.

(от)

СК СУМ „Крила" — Хорватський С.К. 1:1

У чергових футбольних змаганнях за першенство „Мейджор Дивізії" Національної Ліґи Чикаґо, що відбулися у неділю, 6-го травня ц.р., перша дружина „Крил" закінчила ремісом 1:1. Суперником нашої дружини був сильний хорватський клюб один із найкращих футбольних клюбів у ЗСА, який саме ввійшов вже до півфіналу за чашу Девара, тобто чашу Америки.

Звітові змагання „Крила" заграли дуже жертвенно, послідовно дотримувалися тактичного пляну, виробленого тренером Нестером Харчуком, і провадили 1:0 майже до кінця зустрічі. В останніх 15-ох хвилинах змагань „Крила" грали з 10-ма змагунами, після того, як суддя усунув з площі змагань Тараса Яворського. Хорватські футболісти вирівняли вислід 1:1 одну хвилину перед закінченням цієї емоційної зустрічі. В загальному наша дружина вцілості заграла дуже добре але на вирізнення заслужили: воротар Яро Дахнівський, який, особливо в останніх 15-ох хвилинах, оборонив декілька майже певних голів. В обороні вирізнилися Левко Кулінченко, а в нападі Андрій Ситник. Ґоля для „Крил" з вільного здобув Ґлен Зайферт.

Склад нашої дружини: Я. Дахнівський, І. Бурбан, Л. Кулінченко, І. Борук, Й. Оверко, П. Куляс. Г. Зайферт, Т. Яворський, А. Ситник, Т. Тилицький, Дж. Мікаеліс, В. Базилевич, О. Березецький, Е. Паолі.

Мирон Дахнівський

УСВТ „Ч. Січ" - Вірменський С.К. 1:2

Ці першенські змагання „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі відбулися на площі вірменів 13-го травня ц.р. Не зважаючи на те, що в звітовій грі зустрілися лідери „Мейджор Дивізії", змагання пройшли на нижчому рівні, і в них цим разом господарі виявили більше ініціятиви та завзятости, завдяки чому і здобули заслужену перемогу.

Очевидно „Січовики" заграли слабше, як цього сподівалися суперники, але вірмени були щасливі тому, що в складі „Ч. Січі" цим разом бракувало трьох чолових змагунів: Андрія Бакуна (лікує контузію ноги), Р. Павлюса (відбував останню неділю ліґової суспенди) і Д. Брієнзи (святкував родинне свято). Коли до цього додати контузію ноги в 70-ій хвилині звітових змагань воротаря М. Хамуляка, якого був змушений заступити звичайний змагун Берман, то господарям дійсно випав добрий день.

У першій половині вірмени грали з вітром, енерґійно атакували, але наша оборона і воротар успішно ліквідували усі небезпеки за виїмком однієї, коли в 40-ій хвилині м'яч долетів у повітрі до лінії воріт „Ч. Січі", його успішно викопнув В. Ткач, але суддя признав ґоль. Ведення 2:0 вірмени здобули з наріжного копу, м'яч з якого міг зловити воротар, алеж Берман не воротар, і м'яч спокійно влетів в сітку воріт „Ч. Січі". У 80-ій хвилині Хмілевський з гарної подачі Гунчака знизив вислід 1:2. До закінчення цієї зустрічі „Січовики створили ще декілька добрих можливостей до здобуття ґолів, на жаль, Павло Гунчак і головно Каміко перестрілили ворота вірменів з близької віддалі.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: М. Хамуляк, В. Ткач Ю. Бакун, Д. Зулійо, Р. Сабо, П. Гунчак, С. Сабрій, М. Хмілевський, М. Торій, Каміко, М. Берман, Д. Бакун д-р В. Бакун.

Після цих змагань „Ч. Січ" і Вірменський С.К. мають однакову кількість ґолів і цим самим ще далі займає чолову позицію в показнику ігор. Наступають на п'яти лідерам П.А.Л. Пассейк і Польські Соколи, з якими наша дружина має ще відбути три змагання (два з сильним польським клюбом „Соколи").

(от)

В НІМЕЦЬКОМУ ПРОМИСЛОВОМУ МІСТІ ЕССЕН соціял-демократична партія в Західній Німеччині закінчила на днях свій конґрес, на якому колишній канцлер Віллі Брандт був перевибраний на голову партії. Хоч ця партія є в опозиції і не має жадного впливу на політеку боннського уряду, все жтаки вона має поважний вплив на публічну опінію. Брандт є ліберально-лівого ідеологічного переконання і є передбачування, що його партія піде ще далі наліво від теперішнього соціял- християнського уряду, а передусім від політики НАТО, в якому Західня Німеччина є дуже важливим членом.

СЕНАТОР БАБ ДОЛ, виступаючи разом із сенатором Едвардом Кеннеді на спільній радіовій програмі, здобув собі деяку славу, кажуть спостерігачі, але загубив мабуть шансу стати лідером республіканців після відходу із активної служби дотеперішнього лідера сен. Говарда Бейкера. Втаємничені в цю справу особи кажуть, „впертий кензасець" Дол більше зацікавлений у поширенні своєї персональної кар'єри, як місцем в Сенаті.

Спостереження...

(Закінчення зі ст. 2)

цю Закордонного Проводу ОУН в Берліні, зв'язки з Карпатською Україною та її урядом. Займається працею Закордонного Проводу ОУН у Відні, звірською поведінкою мадярів з нашими січовиками та пластунами й наводить народні перекази із цієї сумної і трагічної доби нашого народу.

В другому розділі, в частині — В Німеччині, крім особистих переживань і спогадів, автор описує чинність допомогової служби, яку він проводив у Відні в користь утікачів із Закарпаття.

Д-р Химинець включив до своєї праці й про карпатських українців в чехословацькій армії в СССР, проблема яка не є досі з українського боку основно розроблена. В Чехо-Словаччині появились праці з цією тематикою, включно з командуючим тими частинами генералом Л. Свободою, пізнішим президентом держави. Проте участь в них закарпатців подається в стислій формі та багато промовчується. Поданий в книжці Ю. Химинця матеріял є автентичний і цікаво насвітлює цілу проблематику.

Дорога до правди є дуже довга і тяжка. В цьому напрямі автор вніс певну данину, що й було його метою, як він зазначив це у вступі. Своїм вкладом він виповнив певну прогалину.

Подаючи цю загальну інформацію, не уважаємо її рецензією.

В. Шандор

Українські...

(Закінчення зі ст. 2)

хівом. Навіть коли жертводавець не ставить жадних умов, все таки, Архів зберігає довірочність документів і застерігає від його зловживання

На бажання жертводавця, документи клясифіковані, як історично вартісні та надзвичайно рідкісні, записуються на мікрофільмах, або відбиваються на світлокопіях, а їхні оригінали заховуються для постійного збереження. Щоб оригінали не нищилися через постійне уживання, частини колекцій, які часто уживають, також записують на мікрофільмах.

Беручи до уваги, що особи, які переховують архівні матеріяли умирають, а організації розпадаються, Державний архів, навпаки, ніколи не перестане існувати. Архівні колекції в Державному архіві ніколи не будуть перепродані або знищені із-за якихось економічних криз чи фінансових труднощів. Державний архів запевняє постійне переховування, якого жадна родина чи організація не може дати. Коли архівний матеріял дарують Державному архівові, з цією хвилиною він стає власністю уряду Канади; він стає частиною тих самих архівів, до яких належать архіви колишніх прем'єр-міністрів Канади, міністрів кабінету, і різних федеральних відділів. Якщо подарований матеріял має національну вартість, він уважається, як подарунок урядові і його жертводавці управнені отримати посвідку для потреб прибуткових податків.

У Державних архівах працюють різні знавці-фахівці, які займаються збереженням рукописів, фотографій, картографій і книжок. Праця Державного архіву та його високий професійний рівень знані по цілому світі. Саме головне, Державний архів є „невтральною" інституцією, свобідною від всяких впливів політичних, організаційних та громадських. Його головна ціль — це збереження подарованих архівних записів і їхнє наукове використання.

У Державних архівах дослідники мають під рукою в однім місці понад 50 українських архівних колекцій, між ними і записи федерального уряду, в яких задокументована публічна праця, приватна діяльність та вклад українців Канади в галузях соціяльного, культурного, економічного, і політичного розвитку Канади. В цьому самому будинку є і Національна Бібліотека Канади, в якій знаходиться і велике число українських газет і журналів.

За дальшими інформаціями про Державний Архів Канади, звертайтеся до: Ukrainian Archives Program, National Ethnic Archives, Public Archives of Canada, 395 Wellington St. Ottawa, Ont., K1A ON3.

Просимо туристів, які відвідають Оттаву, завітати до Державного архіву Канади і оглянути виставки історичних документів.

Починається...

Закінчення зі ст. 1

Сеник, Миколу—Андрій Дудич і Микола Фабрика.

В опері Семена Гулака-Артемовського „Запорожець за Дунаєм" виступлять цим разом деякі нові солісти. Ролю Карася буде співати Леонід Скірко, Андрія—Богдан Чаплинський, Одарки—Ганна Колесник, а Оксани—Марта Кокольська-Мусійчук. „Запорожець" буде йти в днях 5-го і 7-го червня.

В понеділок, 4-го червня, відбудеться Концерт-бенефіс солістів, які виступлять із уривками улюблених українських опер.

Дириґентом обох опер є Володимир Колесник; режисером „Наталки Полтавки" є Юрій Бельський; В. Колесник режисуватиме „Запорожця". Декорації виконає Еміль Теліжин; хормайстер Зеновій Лавришин; костюми за проєктами Раї Юхименко; хореографія—Микола Балдецький.

Крім Українського Оперного Хору у виставках бере участь танцювальний ансамбль „Веселка". Вперше в історії українського музичного життя Торонто квитки на вистави можна набути серіями за значною знижкою. Організатори і виконавці цієї помітної культурної події в Канаді сподіються, що цей Український Оперний Тиждень втішатиметься великим успіхом у глядачів і стане цінним українським вкладом у святкування 150-річчя міста Торонто.